

Koszty studiowania w Polsce i za granicą

Raport 2015/2016

AEGON

Transform Tomorrow

Studia – wyższa szkoła życia

Spis treści

Studia first minute	3
Polska czy świat? Wybór – po kosztach	4
Co studiować? Trendy krajowe	6
Modne kierunki na świecie.....	7
Dobre perspektywy – najlepsze zawody w Polsce.....	8
Kariera bez granic – najlepsze zawody w USA	9
Uniwersytety pierwszego wyboru w Polsce	10
Szkoła wyższa dla specjalistów	11
Najlepsze uczelnie świata	12
Światowy ranking szkół profilowanych.....	13
Studia w Polsce: ile to kosztuje?	14
Kurs na świat: przelicznik wiedzy na funty, dolary i euro	16
Wielka Brytania – wielkie koszty. A jeśli Oxford, to co?	17
Francja – Paryż, Marsylia czy Lyon?	18
Niemcy – solidna szkoła życia!	19
Hiszpania – słoneczny klimat dla nauki	20
Studia w USA – wstęp do wielkiej kariery	21
Decyzja na przyszłość, decyzja na dziś!	22
Wiedza to kapitał	23

Studia first minute

Pamiętacie czas swoich studiów? Inspiracji, zawierania przyjaźni, rozwijania pasji i zdobywania wiedzy, z którą wchodziliście potem w dorosłość? To lata, które pozwolą także Waszym dzieciom ukształtować charakter i zdobyć zawód, który przyniesie im samorealizację i stabilizację finansową.

Trzeba tylko dokonać dobrego wyboru. Wyboru, który wpłynie na kształt życia Waszych dzieci. Zdecydować: Kraków, Madryt czy Londyn? A może... skok za morze i MBA w USA?

W dzisiejszych czasach możliwości są praktycznie nieograniczone. Dlatego, aby pomóc Wam i Waszym dzieciom w podjęciu dobrej decyzji, przygotowaliśmy aktualny raport, pokazujący skalę wydatków związanych ze studiami w Polsce i za granicą.

Mamy nadzieję, że będzie on drogowskazem, który pomoże wybrać odpowiedni kierunek na dobrą i szczęśliwą przyszłość.

Zachęcamy do uważnego przestudiowania naszego raportu.

Polska czy świat? Wybór – po kosztach

Powiedz mi, jaki masz budżet –
a powiem Ci, gdzie możesz studiować.

Studia w Niemczech, Hiszpanii czy Francji są średnio dwukrotnie droższe niż w Polsce. Znacznie wyższy jest koszt kształcenia w Wielkiej Brytanii czy USA. Tam miesięczne koszty „studenckiego życia” mogą sięgać nawet 33 830 złotych.

A jednak studia zagraniczne cieszą się coraz większym zainteresowaniem Polaków. Dają bowiem młodym ludziom nie tylko dobre wykształcenie, lecz także szansę nawiązania nowych kontaktów, doświadczenia innych kultur i obyczajów. Są oknem na świat, ale również – a może przede wszystkim – furtką do zrobienia międzynarodowej kariery.

Szacunkowe miesięczne koszty studiowania za granicą:

Razem za 1 miesiąc

= 1000 zł

NIEMCY

koszt studiów 110–280 zł
koszty utrzymania 3000–3700 zł
ogółem 3110–3980 zł

HISZPANIA

koszt studiów 230–840 zł
koszty utrzymania 2800–4100 zł
ogółem 3030–4940 zł

FRANCJA

koszt studiów 90–310 zł
koszty utrzymania 2800–5200 zł
ogółem 2890–5510 zł

WIELKA BRYTANIA

koszt studiów 5750 zł
koszty utrzymania 5200–7300 zł
ogółem 10 950–13 050 zł

USA

koszt studiów 15 780–22 330 zł
koszty utrzymania 8000–11 500 zł
ogółem 23 780–33 830 zł

Przyjęcie przez Polskę w 1999 roku systemu bolońskiego podniosło atrakcyjność studiowania w krajach europejskich. Ujednolicony system studiów licencjackich, magisterskich i doktoranckich daje bowiem znacznie większą swobodę wyboru kraju i uczelni.

System boloński

Trzystopniowa organizacja studiów:

studia I stopnia

licencjackie lub inżynierskie, zakończone uzyskaniem stopnia Bachelor

- B.A.** Bachelor of Arts
- B.Sc.** Bachelor of Science
- B.Eng.** Bachelor of Engineering
- BBA** Bachelor of Business Administration

studia II stopnia

magisterskie, zakończone uzyskaniem stopnia Master

- M.A.** Master of Arts
- M.Sc.** Master of Science
- MBA** Master of Business Administration

studia III stopnia

doktoranckie, zakończone uzyskaniem stopnia Doctor of Philosophy (**Ph.D.**).

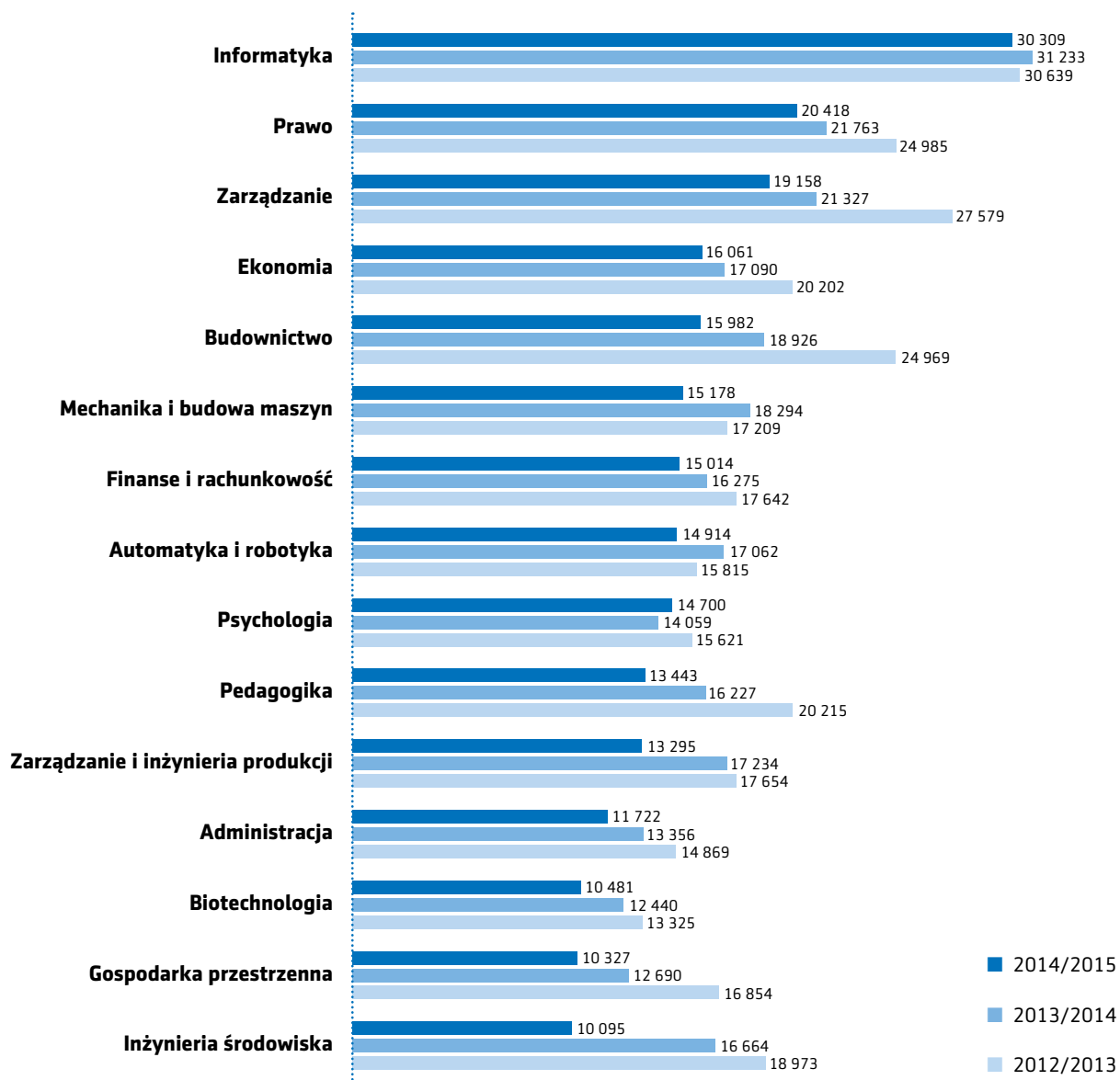

Co studiować? Trendy krajowe

Informatyka, prawo i zarządzanie to od lat najczęściej wybierane kierunki studiów w Polsce. Niższe pozycje zajmują ekonomia oraz budownictwo. W porównaniu z rokiem ubiegłym, wzrost zainteresowania odnotowała jedynie psychologia, a największy spadek – inżynieria środowiska.

Liczba kandydatów na studia w latach 2012–2015
(wg danych Ministerstwa Edukacji i Szkolnictwa Wyższego)

Modne kierunki na świecie

Najpopularniejszym kierunkiem w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w roku akademickim 2014/2015 był business administration and management, czyli odpowiednik polskiego zarządzania. Kolejne miejsca zajmują: psychologia, pielęgniarstwo, biologia i kształcenie nauczycieli.

W rankingu brytyjskim przodują natomiast przedmioty powiązane z medycyną. Kolejne miejsca zajmują: zarządzanie i administracja, projektowanie graficzne, biologia i nauki społeczne.

Najpopularniejsze kierunki studiów w USA i w Wielkiej Brytanii w roku akademickim 2014/2015 (wg danych UCAS*)

USA 2014/2015

1	Zarządzanie i administracja
2	Psychologia
3	Pielęgniarstwo
4	Biologia ogólna
5	Kształcenie i rozwój zawodowy nauczycieli
6	Sądownictwo karne i system penitencjarny
7	Księgowość
8	Nauki humanistyczne
9	Filologia angielska
10	Historia

WIELKA BRYTANIA 2014/2015

1	Przedmioty powiązane z medycyną
2	Zarządzanie i administracja
3	Projektowanie artystyczne
4	Nauki biologiczne
5	Nauki społeczne
6	Inżynieria
7	Prawo
8	Nauki fizyczne
9	Medycyna i stomatologia
10	Informatyka

* **Universities and Colleges Admissions Service** – organizacja gromadząca informacje o uczelniach i wspierająca studentów w procesie rekrutacji na studia.

Dobre perspektywy – najlepsze zawody w Polsce

Ranking najbardziej atrakcyjnych zawodów w Polsce w 2015 roku stworzono na podstawie trzech kryteriów: perspektywy zatrudnienia, jakości wykonywanej pracy oraz wysokości wynagrodzenia.

Najlepiej rokującymi branżami okazały się: IT, finanse, nauki przyrodnicze, produkcja i marketing. Najlepsze perspektywy zatrudnienia mają eksperci w dziedzinie migracji danych, programiści aplikacji mobilnych i Java oraz specjaliści zajmujący się obsługą klientów w zakresie zarządzania majątkiem.

10 najbardziej atrakcyjnych zawodów w Polsce w 2015 roku (wg danych firmy Hays Poland)

- 1 Ekspert w dziedzinie migracji danych
- 2 Programiści aplikacji mobilnych i Java
- 3 Obsługa klientów w zakresie zarządzania majątkiem
- 4 Specjalista ds. badań klinicznych
- 5 Specjalista ds. sprzedaży w sektorze nauk przyrodniczych
- 6 E-commerce manager
- 7 Inżynier ds. produkcji
- 8 Inżynier ds. nowych uruchomień ruchu
- 9 Specjalista ds. optymalizacji procesów
- 10 Specjalista ds. finansów

Kariera bez granic – najlepsze zawody w USA

Amerykański ranking najlepszych zawodów w 2015 roku opracowano według kryteriów uwzględniających, obok wzrostu liczby nowych miejsc pracy czy wskaźnika zatrudnienia, także poziom stresu oraz równowagę między życiem prywatnym a zawodowym.

W pierwszej dziesiątce znalazły się zawody związane z branżą medyczną oraz IT, podium zwycięzców w rankingu zajęli kolejno: dentyści, pielęgniarki i programiści.

10 najbardziej atrakcyjnych zawodów w USA w 2015 roku (wg rankingu U.S. News Money)

- 1 Dentysta
- 2 Pielęgniarka z dodatkową praktyką
- 3 Programista
- 4 Lekarz
- 5 Higienista dentystyczny
- 6 Fizjoterapeuta
- 7 Analityk systemowy
- 8 Analityk bezpieczeństwa informacji
- 9 Pielęgniarka
- 10 Asystent lekarza

Uniwersytety pierwszego wyboru w Polsce

Na pierwszym miejscu *ex aequo* w 2015 roku znalazły się Uniwersytet Jagielloński oraz Uniwersytet Warszawski – od lat niekwestionowani liderzy rankingów na najlepsze szkoły wyższe w Polsce. Ich sukces jest sumą prestiżu, innowacyjności, potencjału i efektywności naukowej, warunków studiowania oraz współpracy z uczelniami zagranicznymi. W tabeli określa to współczynnik WSK, czyli wskaźnik punktowy (0–100) wykorzystywany do wyliczenia pozycji rankingowej danej uczelni. Maksymalną wartość 100 przypisuje się najlepszej uczelni w danej kategorii i względem niej wylicza się punkty określające pozycję następných uczelni.

Najlepsze uczelnie w Polsce (wg rankingu magazynu „Perspektywy” na rok 2015)

Warto dodać, że od 2011 roku na pierwszych siedmiu pozycjach plasują się w naszym kraju te same uczelnie.

2015	Nazwa uczelni	2014	2013	2012	2011	WSK
1	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	2	1	1	2	100
1	Uniwersytet Warszawski	1	2	2	1	100
3	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	3	3	3	4	86,6
4	Politechnika Warszawska	4	4	4	3	82,8
4	Politechnika Wrocławska	5	6	5	5	82,8
6	Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	6	5	6	6	81,5
7	Uniwersytet Wrocławski	7	7	7	7	74,5
8	Warszawski Uniwersytet Medyczny	8	11	14	19	67,0
9	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	9	9	9	13	65,4
10	Gdański Uniwersytet Medyczny	11	12	18	20	65,3

Szkoła wyższa dla specjalistów

Pierwsze miejsce wśród uczelni ekonomicznych przypadło warszawskiej Szkole Głównej Handlowej, kolejne pozycje zajęły Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu oraz Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie.

W gronie szkół rolniczych liderem pozostaje stołeczna Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego przed Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu i Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu.

Najlepszą uczelnią medyczną okazało się Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, na następnych pozycjach znalazły się Uniwersytety Medyczne z Warszawy i Gdańska.

Ranking najlepszych uczelni wyższych w Polsce ze względu na specjalizację (wg rankingu magazynu „Perspektywy” na rok 2015)

TOP 5 UCZELNIE MEDYCZNE

1. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego
2. Warszawski Uniwersytet Medyczny
3. Gdański Uniwersytet Medyczny
4. Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
5. Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

TOP 5 UNIwersYTETY

1. Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
1. Uniwersytet Warszawski
3. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
4. Uniwersytet Wrocławski
5. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

TOP 5 UCZELNIE EKONOMICZNE

1. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
2. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
3. Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
4. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
5. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

TOP 5 UCZELNIE TECHNICZNE

1. Politechnika Warszawska
1. Politechnika Wrocławska
3. Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie
4. Politechnika Łódzka
5. Politechnika Poznańska

TOP 5 UCZELNIE ROLNICZE

1. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
2. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
3. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
4. Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
5. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Najlepsze uczelnie świata

W światowym rankingu uczelni wyższych prym wiodą szkoły amerykańskie oraz brytyjskie, a pierwszą pozycję od lat zajmuje Uniwersytet Harvarda. Następne miejsca w roku 2015 przypadły: Stanford University, Massachusetts Institute of Technology, University of Cambridge oraz University of Oxford.

Punkty w rankingu przyznaje się za: jakość edukacji, poziom zatrudnienia absolwentów, renomę wydziału, liczbę publikacji ogółem, liczbę publikacji we wpływowych czasopismach naukowych, liczbę cytowań, wysokość h-index (współczynnik łączący liczbę publikacji z jej wpływem na rozwój określonej dziedziny nauki) oraz liczbę patentów. Sumę tych wszystkich (8) kryteriów określa w naszej tabeli współczynnik WSK, czyli wskaźnik punktowy wykorzystywany do wyliczenia pozycji rankingowej danej uczelni.

Najlepsze uczelnie na świecie (wg danych Center for World University Rankings)

2015	Kraj	Nazwa uczelni	2014	2013	2012	WSK
1	USA	Harvard University	1	1	1	100
2	USA	Stanford University	2	2	3	98,66
3	USA	Massachusetts Institute of Technology	3	4	2	97,54
4	Wielka Brytania	University of Cambridge	4	5	4	96,81
5	Wielka Brytania	University of Oxford	5	3	7	96,46
6	USA	Columbia University	6	6	9	96,14
7	USA	University of California, Berkeley	7	7	10	92,25
8	USA	University of Chicago	8	9	11	90,70
9	USA	Princeton University	9	8	6	89,42
10	USA	Cornell University	11	13	12	86,79
11	USA	Yale University	10	10	8	86,61
12	USA	California Institute of Technology	12	11	5	84,40
13	Japonia	University of Tokyo	13	14	14	78,23
14	USA	University of Pennsylvania	14	12	13	77,60
15	USA	University of California, Los Angeles	15	16	19	76,91
16	USA	Johns Hopkins University	19	17	15	71,60
17	Japonia	Kyoto University	16	15	17	68,60
18	USA	New York University	17	19	23	68,39
19	USA	University of Michigan, Ann Arbor	21	32	34	68,36
20	Szwajcaria	Swiss Federal Institute of Technology in Zurich	18	18	16	66,93

Światowy ranking szkół profilowanych

W naukach humanistycznych najwyższe oceny otrzymują: Oxford University, Harvard University oraz University of Cambridge. Do najlepszych uczelni technicznych należą: Massachusetts Institute of Technology, Stanford University oraz University of Cambridge. Nauki społeczne to domena: Harvard University, London School of Economics and Political Science oraz University of Oxford. Czołowe pozycje w naukach przyrodniczych zajmują: Massachusetts Institute of Technology, Harvard University i University of Cambridge. Liderami kierunków medycznych pozostają natomiast: Harvard University, University Of Cambridge i Oxford University.

Ranking najlepszych uczelni wyższych na świecie ze względu na specjalizację (wg danych QS World University Rankings)

TOP 5 NAUKI MEDYCZNE

1. Harvard University
2. University of Cambridge
3. University of Oxford
4. Massachusetts Institute of Technology
5. Johns Hopkins University

TOP 5 NAUKI HUMANISTYCZNE

1. University of Oxford
1. Harvard University
3. University of Cambridge
4. University of California, Berkeley
5. Stanford University

TOP 5 NAUKI SPOŁECZNE

1. Harvard University
2. London School of Economics and Political Science
3. University of Oxford
4. University of Cambridge
5. Stanford University

TOP 5 NAUKI TECHNICZNE

1. Massachusetts Institute of Technology
1. Stanford University
3. University of Cambridge
4. National University of Singapore
5. ETH Zurich – Swiss Federal Institute of Technology

TOP 5 NAUKI PRZYRODNICZE

1. Massachusetts Institute of Technology
2. Harvard University
3. University of Cambridge
4. Stanford University
5. University of Oxford

Studia w Polsce: ile to kosztuje?

Koszty nauki w szkołach wyższych zależą od wyboru uczelni i trybu studiowania.

Studia dzienne na uczelniach publicznych są bezpłatne. Studia wieczorowe i zaoczne na uczelniach publicznych oraz studia na uczelniach prywatnych to już koszt rzędu kilku czy kilkunastu tysięcy złotych rocznie.

Plasujące się wysoko w rankingach uczelnie prywatne mają najwyższe czesne, dodatkowo wymagają wniesienia jednorazowej opłaty rekrutacyjnej oraz wpisowego.

Do opłat za studia dochodzą ponadto koszty utrzymania w danym mieście. Studenckie życie to spore wydatki, nawet w najbardziej oszczędnej wersji.

Podsumowanie kosztów studiowania na 10 najlepszych uczelniach niepublicznych w Polsce

Razem za 1 rok

= 1000 zł

Akademia Leona Koźmińskiego	opłata rekrutacyjna (jednoraz.) czesne za 1 rok – I stopień czesne za 1 rok – II stopień	370–750 zł 6400–21 000 zł 6400–26 300 zł	
Polsko-Japońska Akademia Techniki Komputerowych	wpisowe (jednoraz.) czesne za 1 rok – I stopień czesne za 1 rok – II stopień	750–1500zł 7000–12 800 zł 12 300 zł	
Uczelnia Łazarskiego	wpisowe (jednoraz.) czesne za 1 rok – I i II stopień	400 zł 5520–13 320 zł	
Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej	opłata rekrutacyjna (jednoraz.) czesne za 1 rok – I stopień czesne za 1 rok – II stopień	300 zł 4400–8830 zł 5240–7370 zł	
Społeczna Akademia Nauk (Warszawa)	opłata rekrutacyjna (jednoraz.) wpisowe (jednoraz.) czesne za 1 rok – I stopień czesne za 1 rok – II stopień	100–150 zł 400 zł 4000–7500 zł 4200–5900 zł	
Społeczna Akademia Nauk (Łódź)	opłata rekrutacyjna (jednoraz.) wpisowe (jednoraz.) czesne za 1 rok – I stopień czesne za 1 rok – II stopień	100–150 zł 400 zł 3600–7200 zł 3840–7200 zł	
Akademia Finansów i Biznesu Vistula	wpisowe (jednoraz.) czesne za 1 rok – I stopień czesne za 1 rok – II stopień	400–500 zł 4400–7000 zł 6100 zł	
Społeczna Akademia Nauk (Kraków)	opłata rekrutacyjna (jednoraz.) wpisowe (jednoraz.) czesne za 1 rok – I stopień czesne za 1 rok – II stopień	100–150 zł 400 zł 2700–2900 zł 3100–4100 zł	
Wyższa Szkoła Biznesu	opłata rekrutacyjna (jednoraz.) czesne za 1 rok – I stopień czesne za 1 rok – II stopień	100 zł 4350 zł 3700 zł	
Krakowska Akademia im. Frycza Modrzewskiego	opłata rekrutacyjna (jednoraz.) wpisowe (jednoraz.) czesne za 1 rok – I stopień czesne za 1 rok – II stopień	100–150 zł 200–400 zł 2050–3700 zł 2400–3800 zł	
Collegium Civitas	opłata rekrutacyjna (jednoraz.) wpisowe (jednoraz.) czesne za 1 rok – I stopień czesne za 1 rok – II stopień	100–290 zł 320–450 zł 1040–1856 zł 1360–3480 zł	
Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztor	wpisowe (jednoraz.) czesne za 1 rok – I i II stopień	250 zł 2000 zł	

Systemy stypendialne: opłaca się być prymusem!

Większość wyjazdów na studia zagraniczne odbywa się na podstawie istniejących w Polsce systemów stypendialnych lub umów bilateralnych zawieranych pomiędzy uczelniami.

Pod względem liczby osób wyjeżdżających w ramach programu Erasmus Polska znajduje się na 5. miejscu w Europie.

Oczywiście programy tego typu skierowane są wyłącznie do osób z najlepszymi wynikami w nauce. Pozostali muszą sami opłacić studia, często studiując... na kredyt.

Kurs na świat: przelicznik wiedzy na funty, dolary i euro

Studia za granicą budzą coraz większe zainteresowanie Polaków. Najbardziej popularnymi kierunkami wyjazdów są Europa i Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, choć rośnie także atrakcyjność Azji – „studia w Singapurze” brzmią już nie tylko egzotycznie, ale i kusząco.

W Europie największą popularnością cieszą się Hiszpania i Niemcy. Bez wątpienia ich czołowa pozycja jest związana nie tylko z szeroką ofertą edukacyjną, lecz przede wszystkim z niskimi, w porównaniu z innymi państwami, kosztami nauki i utrzymania.

Najwięcej kosztuje spełnianie marzeń po angielsku i amerykańsku. Warto mieć przy tym świadomość, że najbardziej prestiżowe uczelnie znajdują się właśnie w USA i Wielkiej Brytanii, zaś ich ukończenie gwarantuje wymarzony start na rynku pracy. W przypadku wyboru uczelni z absolutnego szczytu – czesne staje się zaliczką na poczet międzynarodowej kariery i przyszły zawodowy sukces.

Wielka Brytania – wielkie koszty. A jeśli Oxford, to co?

Wszystkie szkoły wyższe w Wielkiej Brytanii są płatne, a wysokość rocznego czesnego wynosi 9 tys. funtów, czyli prawie 52 tys. złotych. Najwyższe opłaty uczelnie pobierają na kierunkach biznesowych, ekonomicznych i prawniczych. Te koszty należą do najwyższych w Europie, natomiast studenci mogą się ubiegać o różne stypendia dla obywateli UE lub zaciągnąć pożyczkę studencką, którą spłaca się dopiero po uzyskaniu odpowiednio wysokiego poziomu wynagrodzenia.

Najwyższe koszty utrzymania czekają studentów w Londynie – prawie 7,5 tys. złotych miesięcznie. W Edynburgu, Bristolu czy Glasgow szacuje się je na poziomie około 5,5 tys. złotych na miesiąc.

Pomimo wysokich kosztów nauki i utrzymania Polacy chcą studiować w Wielkiej Brytanii ze względu na język, wysoki poziom życia oraz dobre perspektywy znalezienia pracy.

Najstarsze anglojęzyczne uniwersytety Oxford i Cambridge od lat pozostają w czołówce światowych uczelni.

Wysokość czesnego na 10 najlepszych uczelniach w Wielkiej Brytanii

UCZELNIA	CZESNE ZA 1 ROK (GBP)	CZESNE* ZA 1 ROK (PLN)
University of Cambridge	9000 £	51 750 zł
University of Oxford	9000 £	51 750 zł
University College London	9000 £	51 750 zł
Imperial College London	9000 £	51 750 zł
University of Edinburgh	9000 £	51 750 zł
University of Manchester	9000 £	51 750 zł
King's College London	9000 £	51 750 zł
University of Bristol	9000 £	51 750 zł
University of Glasgow	9000 £	51 750 zł
University of Nottingham	9000 £	51 750 zł

* 1 £ = 5,75 zł

Francja – Paryż, Marsylia czy Lyon?

We Francji naukę na uniwersytetach finansuje państwo, koszty studiowania obejmują tu jedynie opłatę wpisowego. Jest ono stałe, w przypadku studiów licencjackich wynosi około 800 złotych rocznie, zaś jest dwukrotnie wyższe w przypadku studiów doktoranckich. Koszty nauki na uczelniach prywatnych są znacznie wyższe i mogą sięgać od 3 tys. do 10 tys. euro rocznie.

Mimo niskich kosztów samej nauki polskiego studenta czekają na miejscu spore wydatki na utrzymanie. Spośród głównych ośrodków akademickich we Francji najdroższy jest Paryż, w którym miesięczne koszty utrzymania szacuje się na 3,5–5 tys. złotych.

Francja to kierunek dla wymagających. Podobnie jak Wielka Brytania słynie z wysokiego poziomu kształcenia, oferuje też mnóstwo inspirujących zajęć i rozrywek „pozalekcyjnych”.

Opłaty za studia we Francji

RODZAJ STUDIÓW	CZESNE ZA 1 ROK (EUR)	CZESNE* ZA 1 ROK (PLN)
studia licencjackie	189 €	803 zł
studia magisterskie	261 €	1109 zł
studia doktoranckie	396 €	1683 zł
studia techniczne	615 €	2614 zł

* 1 € = 4,25 zł

Niemcy – solidna szkoła życia!

W porównaniu z innymi krajami europejskimi, w szczególności Wielką Brytanią, Szwajcarią i Francją, studia w Niemczech są stosunkowo tanie. Większość uczelni jest finansowana przez państwo, czesne zostało zniesione, zaś jedynym kosztem studenta jest tzw. opłata semestralna w wysokości od 1 tys. do 2,5 tys. złotych. Wybór uczelni prywatnej wiąże się natomiast z opłatą czesnego w wysokości mniej więcej 20 tys. euro rocznie.

Koszty życia i utrzymania mieszczą się w granicach 3–4 tys. złotych miesięcznie. Najdroższym ośrodkiem akademickim jest Monachium, niższe ceny panują w Berlinie, najniższe zaś we Frankfurcie i Hamburgu.

Wysokość czesnego na 10 najlepszych uczelniach w Niemczech

UCZELNIA	CZESNE ZA 1 ROK (EUR)	CZESNE* ZA 1 ROK (PLN)
Ruprecht Karl University of Heidelberg	284 €	1207 zł
Ludwig Maximilian University of Munich	226 €	961 zł
Technical University of Munich	226 €	961 zł
Free University of Berlin	595 €	2529 zł
Humboldt University of Berlin	595 €	2529 zł
Albert Ludwig University of Freiburg	250 €	1063 zł
University of Tuebingen	267 €	1135 zł
University of Bonn	540 €	2295 zł
University of Hamburg	610 €	2593 zł
Goethe University Frankfurt	520 €	2210 zł

* 1 € = 4,25 zł

Niemcy zajmują 4. miejsce na liście najbardziej popularnych kierunków wyjazdów na studia po USA, Wielkiej Brytanii i Kanadzie.

Hiszpania – słoneczny klimat dla nauki

Teoretycznie studia na uczelniach państwowych w Hiszpanii są bezpłatne. Obowiązuje natomiast system naliczania opłat za każdy zdobyty punkt ECTS,

ECTS jest systemem umożliwiającym porównanie edukacji w różnych krajach. Przyjmuje się, że 1 punktowi ECTS odpowiada 25–30 godz. pracy przeciętnego studenta, zaś roczny nakład pracy studenta studiów stacjonarnych ma wartość 60 punktów ECTS.

ich wysokość zależy od wybranej uczelni i kierunku. Roczny koszt studiów licencjackich wynosi od 2 do 5 tys. złotych, magisterskich od 4 do 7 tys. złotych, zaś doktoranckich od 7 do 7,5 tys. złotych. Znacznie droższe są studia na uczelniach prywatnych, na których wysokość czesnego może wynosić nawet 51 tys. złotych za rok akademicki. Zagraniczni studenci mogą liczyć na kilka systemów stypendialnych.

Najlepsze uczelnie hiszpańskie:

- Universitat Autònoma de Barcelona
- Universitat de Barcelona
- Universidad Autónoma de Madrid

W Hiszpanii uczelnie publiczne stanowią 2/3 z 76 uniwersytetów.

Niektóre hiszpańskie uczelnie pomagają studentom w znalezieniu zakwaterowania w kampusie lub prywatnym mieszkaniu. Popularne jest dzielenie go z innymi studentami.

Koszty utrzymania w Hiszpanii są porównywalne z innymi krajami europejskimi. Najwyższe spotkają studenci w Madrycie i Barcelonie – od 3,5 do 4 tys. złotych. W mniejszych ośrodkach, takich jak Sevilla czy Valencia, miesięczne koszty utrzymania nie przekraczają 3 tys. złotych.

Wysokość czesnego na najlepszych uczelniach w Hiszpanii

RODZAJ STUDIÓW	CZESNE ZA 1 ROK (EUR)	CZESNE* ZA 1 ROK (PLN)
studia licencjackie (240 ECTS)	500–1200 €	2125–5100 zł
studia magisterskie (60–120 ECTS)	950–1800 €	4037–7650 zł
studia doktoranckie (60 ECTS)	1600–1800 €	6800–7650 zł
studia na uczelni prywatnej	5000–2000 €	21 250–51 000 zł

* 1 € = 4,25 zł

Przykładowe miesięczne koszty utrzymania w Hiszpanii

RODZAJ WYDATKU	MADRYT	BARCELONA	WALENCJA
zakwaterowanie	1700 zł	1488 zł	1063 zł
wyżywienie	850 zł	850 zł	638 zł
ubezpieczenie	170 zł	170 zł	170 zł
książki	85 zł	85 zł	43 zł
transport	234 zł	170 zł	225 zł
wydatki własne	1063 zł	850 zł	638 zł
OGÓŁEM	4101 zł	3613 zł	2775 zł

Studia w USA – wstęp do wielkiej kariery

Jak pokazują rankingi szkół wyższych, najbardziej prestiżowe uniwersytety znajdują się w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Za prestiż słono się płaci, koszty studiowania w USA należą do najwyższych na świecie i najczęściej przekraczają możliwości finansowe polskich studentów.

Czesne na najlepszych amerykańskich uczelniach wynosi średnio 175 tys. złotych rocznie. Stypendia oraz pożyczki bankowe pozostają dobrym sposobem na jego obniżenie, z takiego rozwiązania korzysta około 20 proc. zagranicznych studentów. Inną popularną opcją jest rozpoczęcie dwuletniej nauki w community college, zakończonej tytułem Associate, i studiowanie przez następne 2 lata na uniwersytecie.

Do wysokich kosztów czesnego dochodzą bardzo wysokie koszty życia. Miesięczny budżet studenta powinien wynosić co najmniej 8 tysięcy złotych (Stanford University), a nawet 11,5 tys. złotych (Harvard).

Wysokość czesnego na 10 najlepszych uczelniach w USA

UCZELNIA	CZESNE ZA 1 ROK (USD)	CZESNE* ZA 1 ROK (PLN)
Harvard University	45 278 \$	171 604 zł
Stanford University	45 729 \$	173 313 zł
Massachusetts Institute of Technology	46 704 \$	177 008 zł
Columbia University	53 000 \$	200 870 zł
University of California, Berkeley	37 424 \$	141 837 zł
University of Chicago	49 026 \$	185 809 zł
Princeton University	45 350 \$	171 877 zł
Cornell University	49 116 \$	186 150 zł
Yale University	46 500 \$	176 235 zł
California Institute of Technology	45 390 \$	172 028 zł

* 1 \$ = 3,79 zł

20 proc. zagranicznych studentów wykorzystuje stypendia i pożyczki bankowe, aby obniżyć wysokość czesnego.

Prognozuje się, że do roku 2032 czesne na uczelniach amerykańskich wzrośnie o blisko 70 proc.

Na amerykańskich uczelniach cudzoziemcy stanowią 4 proc. wszystkich studentów.

Ukończenie najlepszych amerykańskich uczelni otwiera drzwi do kariery w najbardziej prestiżowych instytucjach i firmach na świecie.

Decyzja na przyszłość, decyzja na dziś!

Być może marzenia o przyszłości dziecka na renomowanej uczelni wydają Ci się czymś odległym i abstrakcyjnym w czasie, kiedy dziecko chce być strażakiem, kierowcą rajdowym czy księżniczką. Dzieci jednak szybko rosną. Właśnie teraz jest najlepszy moment na zainwestowanie w ich przyszłość.

Im wcześniej zaczniesz, tym większe masz szanse na zgromadzenie kapitału potrzebnego do zapewnienia dziecku najlepszego wykształcenia.

Marzenia są domeną dzieci – odpowiedzialność za sfinansowanie tych marzeń należy do dorosłych.

Lektura raportu uświadamia dwa istotne fakty – **bezpłatne studia to mit, a rozkład kosztów w danym kraju i na danej uczelni można przewidzieć.**

Chociaż nie sposób powiedzieć dziś dokładnie, ile będą kosztowały konkretne studia za 10 czy 15 lat, to jednak można oszacować poziom wydatków i zgromadzić odpowiednie środki na najlepszą edukację dziecka. Podejmując świadomą decyzję już dziś, masz pewność, że zaprocentuje ona w przyszłości. A inwestycja w przyszłość dziecka jest najlepszym wyborem, jakiego możesz dokonać właśnie teraz. Wyborem z gwarancją opłacalności.

Dziękujemy.

Wiedza to kapitał.

Skąd wziąć kapitał na zdobycie wiedzy?

Zrób plan na przyszłość:

1 umów się na spotkanie z przedstawicielem Aegon,

2 omów i wybierz wraz z doradcą Aegon program finansowania studiów, który zapewni Twojemu dziecku edukację na najwyższym poziomie,

3 co miesiąc odkładaj środki na studia dziecka bez zbytniego obciążania domowego budżetu.

Aegon Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
ul. Wołoska 5, 02-675 Warszawa
nr KRS 12318, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy
w Warszawie, Wydział XIII Gospodarczy KRS
NIP 5272279881
kapitał zakładowy: 347 467 550 zł opłacony w całości

Adres korespondencyjny:
Aegon Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
Centrum Operacyjne
ul. Katowicka 47, 41-500 Chorzów

www.aegon.pl
Infolinia: 801 300 900